

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor bezpečnostní politiky
a prevence kriminality

Praha 20. července 2016

Počet listů: 9

Extremismus

Souhrnná situační zpráva

2. čtvrtletí roku 2016

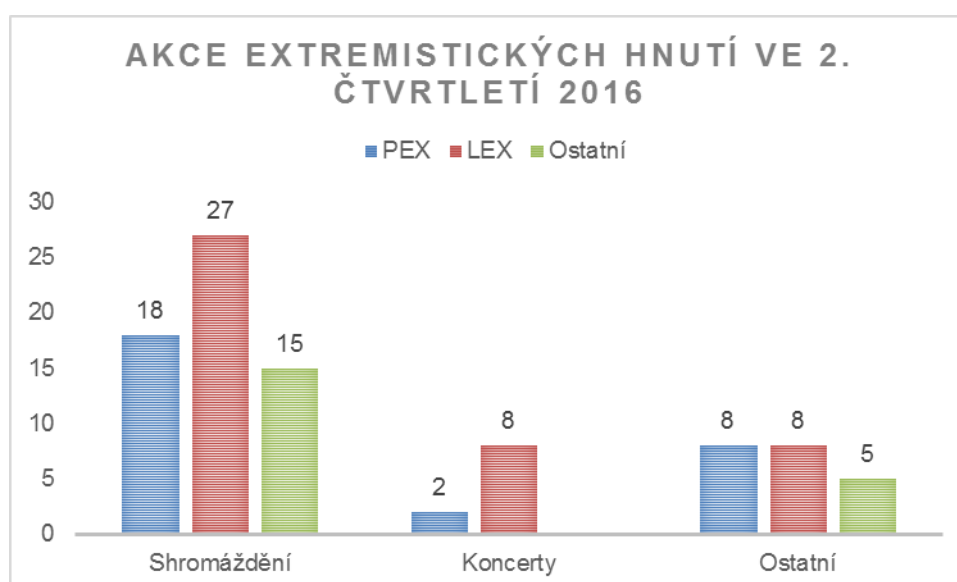
Obsah

1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2016.....	3
1.1. Vývoj extremistické scény	3
1.2. Pravicově extremistická scéna	4
1.3. Protiislámské a protiimigrační subjekty	5
1.4. Levicově extremistická scéna.....	6
2. Statistiky.....	7
2.1. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2016.....	7
2.2. Extremistická kriminalita v 2. čtvrtletí roku 2016 podle krajů	8

1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2016

1.1. Vývoj extremistické scény

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno celkem **91 zájmových akcí** politicky motivovaných extremistických uskupení či hnutí. Z uvedeného počtu bylo **28 akcí** zorganizováno **pravicově extremistickými, 43 akcí levicově extremistickými** a celkem **20 akcí protiislámskými a protiimigračními subjekty**. Oproti loňskému roku se jedná o mírný pokles, kdy ve stejném období bylo zaznamenáno celkem 81 akcí (z toho 24 akcí pravicově extremistických, 44 akcí levicově extremistických a 13 akcí ostatních subjektů). V období od dubna do června bylo zjištěno celkem **45 tr. činů** s extremistickým podtextem.

Politicky extremistickou scénu bylo možné považovat ve **2. čtvrtletí** za **obecně klidnější**. Subjekty, které apelují na obranu českého národa a ochranu českých tradic nedisponují širěji pojatým dlouhodobějším programem. **Po odeznění migrační krize nedokázaly najít nová mobilizační témata**. Dále je velmi limitovaly **vnitřní rozpory**. V pozadí těchto animozit nestály spory programové, ale spíše politické boje o moc či dohady o financích.

Výraznější událostí, která ovlivnila extremistickou scénu, bylo **britské referendum o setrvání v Evropské unii**. Pravicově extremistické, protiislámské a protiimigrační subjekty tzv. Brexit velmi ocenily jakožto vítězství nacionalismu nad „multikulturalismem Evropské unie“ a krok Britů, který má zabránit migraci. Přitom ovšem zamlčovaly či bagatelizovaly, že někteří britští nacionalisticky ladění zastánci vystoupení z Evropské unie ostře vystupovali i proti migrantům z východní Evropy. Z odlišných ideologických pozic pak na Brexit nahlížely levicově extremistické subjekty, které Evropskou unii považují za nástroj „nadnárodního byznysu“ určený ke kontrole neprivilegovaných vrstev.

V **produkci**, která slouží jako informační background tuzemské extremistické scény, **pokračovala tzv. alternativní média**. Svobodné rádio se stalo mediálním partnerem Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Bylo registrováno několik **oznámení o nástražných výbušných systémech**, k nimž se přihlásily **osoby či buňky odkazující se na militantní formu anarchismu**.

1.2. Pravicově extremistická scéna

Pravicově extremistická scéna byla nadále ovlivněna **soupeřením mezi Dělnickou stranou sociální spravedlnosti** (dále jen „DSSS“) a **Národní demokracií** (dále jen „ND“). Tento stav obě strany oslaboval a marginalizoval.

Roztříštěnost hnutí se projevila na **nízké účasti na tradičních prvomájových demonstracích**. Akce DSSS v Ústí nad Labem se zúčastnilo jen cca 100 osob. Konkurenční shromáždění v Praze zaštitěné ND a hnutím Za naši kulturu a bezpečnou zem¹ navštívilo přibližně 300 osob. Jiné významnější veřejné akce nebyly v rámci extrémní pravice uspořádány.

DSSS se na domácí politické scéně nesnažila utvářet spojení s jinými extremistickými subjekty. Do jisté míry to lze přisuzovat autoritářskému způsobu vedení strany jejího předsedy Tomáše Vandase. Spolupráci s ND znemožňovalo jeho dlouhodobé nepřátelství vůči Adamovi Bartošovi.

Z programového hlediska překvapivé bylo **rozhodnutí DSSS kandidovat do krajských voleb společně se stranou založenou původně Jiřím Paroubkem s názvem Národní socialisté – Lev 21**. Od ledna 2016 se stal jejím lídrem podnikatel Petr Benda. Obě strany se prioritně chtějí zaměřit na Ústecký kraj. První místo kandidátky v tomto kraji je určeno pro Vandase, druhé pro Bendu. V rámci předvolební kampaně lze očekávat opětovné využívání tématu tzv. „nepřizpůsobivých“.

Na mezinárodní úrovni DSSS sázela zejména **na členství v extremistické platformě Aliance pro mír a svobodu** (Alliance for Peace and Freedom, dále jen „AFP“) která projevuje otevřené sympatie současnému režimu v Rusku. Zároveň získává finance z rozpočtu Evropského parlamentu. Vandas je členem výkonné rady AFP. Na konci května pozvala DSSS do Prahy jejího místopředsedu, kontroverzního britského politika Nicka Griffina.

Tradičně **dobré vztahy udržovala DSSS s Ludovou stranou Naše Slovensko** Mariana Kotleby. V červnu se představitelé DSSS s dalšími předáky evropských extremistických uskupení zúčastnili sjezdu této slovenské strany v Bratislavě. Je příznačné, že pořadatelé odmítli účast Bartošovy ND.

Konkurenční ND naopak usilovala na tuzemské politické scéně o získání podpory různých marginálních uskupení, iniciativ a jednotlivců. Potýkala se s neschopností naplnit kandidátky do krajských voleb. Navzdory tomu se ND uměle snažila vytvářet dojem o své síle a důležitosti. **Stranu do značné míry paralyzovalo obvinění jejího předsedy ze třech trestných činů s extremistickým podtextem v souvislosti s jeho nenávistnými projevy a distribucí antisemitsky zaměřených knih**. V souvislosti s trestním stíháním Bartoše se zřetelně ukázalo, že ve straně chybí další výrazné osobnosti.

Kromě provokativních ostrých vyjádření se snažila ND profitovat i z **projektu Národní domobrany**. Tento registrovaný spolek stavěl na šíření strachu z imigrantů a odmítání Evropské unie a NATO. Národní domobrana, podobně jako ND, účelově zveličovala svůj význam. Prezentovala se jako progresivní těleso, kterému neustále přibývají nové pobočky a přidávají se

¹ Převážně virtuální iniciativa Lucie Haškové vystupující proti migraci, islámu, EU a NATO.

k němu stále další domobranci. Reálně lze jeho působení kvalifikovat jen jako virtuální. Prakticky nebyly zaznamenány žádné aktivity, jedinou výjimkou byly organizované střelby, které měly patrně zároveň i jistý komerční význam pro jejich organizátory.

Zaznamenáníhodná byla i **podpora Národní domobrany separatistům na východě Ukrajiny**. V březnu a červnu letošního roku navštívila delegace z řad tohoto spolku Doněckou lidovou republiku. Členka Rady Národní domobrany Nela Lisková byla posléze jmenována „honorární konzulkou“ tohoto samozvaného kvazi-státu v ČR.

Tento typ domobran Ministerstvo vnitra jednoznačně považuje za **bezpečnostní riziko**. Toto riziko by se významně zvýšilo, pokud by takovýto subjekt přesunul své aktivity z virtuálního prostoru „do ulic“, kdyby se jeho členové či příznivci začali ozbrojovat (v krajním případě nelegálně) a své projevy a aktivity cílili proti určitým skupinám osob na základě etnického či náboženského klíče. Obecně pak lze vidět riziko ve sdružování militantně zaměřených osob, které neuznávají či nerespektují systém pluralitní demokracie. V tomto směru jsou **znepokojivá radikální vyjádření některých příznivců Národní domobrany**. Spolek se snaží rekrutovat osoby obecně frustrované vývojem po roce 1989, současným politickým uspořádáním či zahraničně-politickou orientací. Poskytuje jim ideologickou přípravu.

Příznivci a členové ND se dne 25. června zúčastnili shromáždění proti Evropské unii, na jehož organizaci se podílel známý slovenský pravicový extremist **Marián Magát**². Stalo se tak krátce poté, co byla Bartošově straně zamítnuta účast na sjezdu Ľudové strany Naše Slovensko. Dřívější spojenci Magát a Kotleba se rozhádali a Ľudová strana Naše Slovensko bratislavské shromáždění nepodpořila. Vandasova strana si tedy zachovala dobré vztahy s hejtmanem Kotlebou, Bartošova si naopak našla cestu k Magátovi, který je znám svými otevřenými antisemitskými projevy.

1.3 Protiislámské a protiimigrační subjekty

Vzájemné **neshody** se promítly i do **fragmentace protiislámské a protiimigrační scény**. Koncem dubna **vypověděl Blok proti islámu smlouvu koaličnímu partnerovi, straně Úsvit – Národní koalice** (dále jen „ÚNK“). Lídr Bloku proti islámu Martin Konvička obvinil ÚNK z podvodného jednání a neplnění závazků.

Následně se v průběhu května **rozpadl i Blok proti islámu**. Vznikly dvě frakce – Blok proti islamizaci, který spolupracuje s ÚNK, a bývalí členové Bloku proti islámu, kteří nadále podporují Martina Konvičku. Samotný Konvička pak založil Iniciativu Martina Konvičky, jeho příznivci kolem Petra Hampla založili Alternativu pro Českou republiku. Inspirací jim byla populistická, protiimigrační Alternativa pro Německo (Alternative für Deutschland).

Tyto subjekty se ve 2. čtvrtletí naprosto vyčerpaly vzájemnými spory a zakládáním nových uskupení. Společně s odezněním migrační krize to mělo za následek, že **jejich vliv byl velmi malý**.

² Magát je v současnosti stíhán v souvislosti s podněcováním k nenávisti vůči skupině osob během demonstrace DSSS v Praze dne 8. srpna 2015. Je lídrem slovenské extremistické Akční skupiny Vzdor Kysuce. Před rozkolem s Kotlebou kandidoval za Ľudovou stranu Naše Slovensko ve volbách do parlamentu.

1.4. Levicově extremistická scéna

Veřejné projevy levicově extremistické scény lze hodnotit ve 2. čtvrtletí jako poměrně umírněné. Relevantní byly pouze aktivity anarchistického hnutí. Marxisticko-leninské skupiny se prakticky vůbec veřejně neprojevovaly.

Z hlediska účasti bylo nejvýraznější **anarchistické prvomájové shromáždění v Praze**, které navštívilo zhruba 300 osob. Akce proběhla bez narušení veřejného pořádku.

Hlavními tématy ve sledovaném období bylo zejména dění okolo **Autonomního sociálního centra Klinika** v Praze a probíhající **trestní řízení v kauzách souvisejících s anarchistickým hnutím**.

Centrum Klinika odmítli aktivisté po skončení smlouvy o výpůjčce uzavřené s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových **opustit**. Úřad smlouvu aktivistům neprodloužil a požadoval vyklizení objektu. **Spor** mezi nimi **začaly řešit soudy**. Kauza Kliniky se výrazně zpolitizovala. V průběhu května pak neznámý pachatel celkem třikrát ohlásil **umístění nástražného výbušného systému** v objektu. V prvním případě policie objekt evakuovala a předala vlastníkově – úřadu. Nicméně aktivisté ho navzdory uzamčení znovu obsadili. V druhém případě pak několik aktivistů objekt odmítlo navzdory výzvě policie opustit a bylo následně zajištěno³. Po předání objektu vlastníkově a jeho zajištění se situace opakovala jako v prvním případě. Ve třetím případě policisté objekt prohledali už bez evakuace.

Na konci května byli členové Kliniky oceněni Nadací Charty 77 za občanskou statečnost. Zástupce centra při přebírání ocenění uvedl, že **Klinika se hlásí k českému anarchistickému hnutí**. **Finanční** obnos spojený s cenou se aktivisté **rozhodli věnovat** české pobožce mezinárodní organizace **Anarchistický černý kříž**, která se věnuje pomoci stíhaným či vězněným anarchistům. Následující den po předání ceny byl na stránkách Anarchistického černého kříže zveřejněn článek, který vyjadřoval podporu dvěma anarchistům, kteří byli odsouzeni soudem v Madridu za bombový útok na baziliku ve španělské Zaragoze⁴.

Část anarchistického hnutí se nadále angažovala **v podpoře Martina Ignačáka**, který je vazebně stíhán v souvislosti s údajnou přípravou teroristického útoku na vlak. Nepravidelně byly na podporu Ignačáka organizovány neohlášené **demonstrace** s účastí 15 – 30 osob, zpravidla před vazební věznicí Pankrác. Součástí solidárních aktivit byla organizace koncertů a finančních sbírek. Kromě toho se část aktivistů snažila o získání podpory pro Ignačáka v zahraničí. Dne 1. června oznámil neznámý pachatel **uložení nástražných výbušných systémů v budovách Kriminálního ústavu Praha, Vrchního soudu v Praze, České televize a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR**. Na webu anarchistické Asociace Alerta bylo uveřejněno prohlášení buňky „**Black June**“ („Černý červen“)⁵, která se k rozeslání zprávy o chystaných výbuších přihlásila. Cílem mělo být narušení chodu institucí, které se podílejí na údajné „perzekuci“ Ignačáka. Dne 20. června byl **opět ohlášen plánovaný výbuch v budově Vrchního soudu v Praze**. K ohlášení se v solidaritě s Ignačákem přihlásil anarchista vystupující pod přezdívkou „August Spies“⁶.

³ Někteří aktivisté se připoutali k pevným předmětům uvnitř objektu, další vylezli na jeho střechu.

⁴ Jednalo se o Monicu Caballero a Francisca Solara. Nástražný výbušný systém neměl naštěstí dostatečnou sílu. Jedna žena po výbuchu částečně ohluchla, dále došlo k poškození majetku.

⁵ Je zde zřejmá inspirace řeckým „Černým prosincem“ roku 2015. Vězněný anarchista Nikos Romanos vyzval anarchistické hnutí k vyhlášení války státu a kapitálu. V Řecku i jiných evropských zemích pak došlo k útokům proti budovám státních institucí, bank, nadnárodních podniků apod.

⁶ Americký anarchista, jehož jméno je spojováno s hozením bomby v roce 1886 v Chicagu, následkem kterého bylo usmrceno několik policistů. Spies sice nebyl osobou, která přímo hodila bombu, soud ho ovšem odsoudil k trestu smrti, protože měl být součástí skupiny osob, která podněcovala k násilí prostřednictvím projevů a článků.

Ohlašování bomb se stalo pravidelnou součástí kampaně proti restauraci Řízkárna⁷, kde bylo přijato již 53 anonymních oznámení, velmi pravděpodobně od stejného pachatele. K těmto „sabotážím“ se hlásí tzv. Síť revolučních buněk. Zřejmě z důvodu obavy pachatele či pachatelů z možného dopadení anonymy nahradily fyzicky prováděné útoky z let 2014 a 2015, kdy se Síť revolučních buněk přihlásila k celkem 15-ti žhářským útokům.

V souvislosti s možnou odpovědností za žhářské útoky, vydírání a další trestné činy probíhá nadále **pátrání po anarchistovi Lukáši Borlovi.**

2. Statistiky

Policie ČR přešla na přelomu roku na nový systém správy statistik kriminality. Z provozních důvodů nebylo možné dosud vygenerovat statistiku počtu pachatelů.

2.1. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2016

Ve druhém čtvrtletí roku 2016 je evidováno **45 trestných činů s extremistickým podtextem.** Z toho **17 jich bylo objasněno.** Tato čísla zhruba odpovídají údajům z prvního čtvrtletí (47 zjištěných a 24 objasněných TČ). Nejvíce byl, stejně jako v prvním čtvrtletí, zastoupen TČ podpora a propagace hnutí (27 zjištěných, 12 objasněných TČ). Z ostatních skutků bylo dále nejpočetněji zastoupeno hanobení národa, rasy, etnické, jiné skupiny (4 zjištěné, 3 objasněné TČ).

	Duben		Květen		Červen	
	Zjištěno	Objasněno	Zjištěno	Objasněno	Zjištěno	Objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)			2	1		
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	1		1			
nebezpečné vyhrožování (§ 353)						
poškození cizí věci (§ 228)	1					
výtržnictví (§§ 358, 359)	1					
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	1	1				
sprejerství (§ 228/2)	2		2			
hanobení národa, rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)			2	2	2	1
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	1		1		1	
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	11	2	10	7	6	3
Celkový součet	18	3	18	10	9	4

Za měsíc **duben** roku 2016 je evidováno **18** zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem, z nichž 3 byly objasněny. V **květnu** bylo zjištěno rovněž **18** těchto TČ (z toho 10 bylo objasněno) a v **červnu** jen **9** TČ (z toho 4 objasněny).

Za **první pololetí** roku 2016 je evidováno celkem **88** TČ s extremistickým podtextem, z nichž 50 bylo objasněno. Převažuje TČ podpora a propagace hnutí (40/21), následovaný

⁷ Někteří anarchisté majitele Řízkárny obviňují, že řádně neplatil některým svým zaměstnancům.

výtržnictvím na sportovních a veřejných akcích (10/10) a násilím a vyhrožováním proti skupině obyvatel a jednotlivci (10/6).

	Zjištěno	Objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	4	3
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	10	6
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	1	1
poškození cizí věci (§ 228)	2	
výtržnictví (§§ 358, 359)	1	
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	10	10
sprejerství (§ 228/2)	6	
hanobení národa, rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	9	7
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	5	2
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	40	21
Celkový součet	88	50

2.2. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2016 podle krajů

Ve druhém čtvrtletí vévodila statistikám **Praha** s **13** zjištěnými TČ s extremistickým podtextem (9+2+2). 3 z těchto skutků se v Praze podařilo objasnit. Na druhé místo se dostal **Ústecký kraj** s **8** TČ (1+4+3). Třetí v pořadí se **4** zjištěnými TČ jsou kraje Jihomoravský, Zlínský a Liberecký. Žádný TČ s extremistickým podtextem nebyl evidován za druhé čtvrtletí v Jihočeském kraji.

	Duben		Květen		Červen	
	Zjištěno	Objasněno	Zjištěno	Objasněno	Zjištěno	Objasněno
Hl. m. Praha	9	1	2	1	2	1
Středočeský	1		1	1	1	
Jihočeský						
Ústecký	1	1	4	3	3	2
Jihomoravský	1		3	1		
Moravskoslezský	1		1			
Olomoucký	1		1		1	
Zlínský	1	1	2	2	1	1
Vysočina			1		1	
Pardubický	2					
Liberecký	1		3	2		
Celkový součet	18	3	18	10	9	4

V **prvním pololetí roku 2016** registrujeme z hlediska krajů **nejvyšší počet zjištěných TČ** s extremistickým podtextem v **Praze** (23/13). Druhé místo obsadil netradičně kraj Zlínský (13/13). Třetí příčka patří kraji Ústeckému (11/9). Za první pololetí byly zjištěny pouze dva TČ s extremistickým podtextem v kraji Jihočeském.

	Zjištěno	Objasněno
Hl. m. Praha	23	13
Středočeský	6	3
Jihočeský	2	2
Ústecký	11	9
Jihomoravský	10	3
Moravskoslezský	5	2
Olomoucký	5	
Zlínský	13	13
Vysočina	3	
Pardubický	3	1
Liberecký	7	4
Celkový součet	88	50